

**JONIŠKIO „AUŠROS“ GIMNAZIJOS
MOKINIŲ NEMOKAMO IR MOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMO
TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mokinių nemokamo ir mokamo maitinimo Joniškio „Aušros“ gimnazijoje tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymu, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-394 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymo Nr. V-964 „Dėl maitinimo organizavimo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir vaikų socialinės globos įstaigose tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, su visais vėlesniais pakeitimais, 2021 m. liepos 1 d. Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-139 „Dėl socialinės paramos mokiniams teikimo Joniškio rajono savivaldybėje tvarkos aprašo“ su vėlesniais pakeitimais nuostatomis, ir reglamentuoja mokinių nemokamo maitinimo organizavimą gimnazijoje, naudojant šiam tikslui iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams skirtas lėšas ir savivaldybės biudžeto lėšas.

2. Mokinių nemokamo ir mokamo maitinimo tvarkos aprašas taip pat reglamentuoja mokinių ir kitų gimnazijos bendruomenės narių maitinimo paslaugų teikimą darbo dienomis, už kurias sumokama vadovaujantis Joniškio rajono savivaldybės tarybos 2014m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T-250 redakcija su visais pakeitimais.

3. Gimnazijoje maitinimo paslaugas pagal šią tvarką visiems pageidaujantiems mokiniams ir kitiems gimnazijos bendruomenės nariams teikia pati mokykla.

4. Maisto produktų tiekimas, maisto tvarkymo vietos įrengimas ir maisto tvarkymas turi atitikti 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 15 skyrius, 6 tomas, p. 463) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 178/2002), 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 34 tomas, p. 319) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 852/2004) ir Reglamento (EB) Nr. 853/2004 reikalavimus.

5. Vaikams maitinti rekomenduojami šie maisto produktai: daržovės, vaisiai, uogos ir jų patiekalai; grūdiniai (viso grūdo gaminiai, kruopų produktai, duonos gaminiai); ankštinės daržovės; pienas ir pieno produktai (rauginti pieno gaminiai, po rauginimo termiškai neapdoroti); kiaušiniai; liesa mėsa (neužšaldyta); žuvis ir jos produktai (neužšaldyti); aliejai; turi būti mažiau vartojama gyvūninės kilmės riebalų: kur įmanoma riebi mėsa ir mėsos gaminiai turi būti keičiami liesa mėsa, paukštiena, žuvimi ar ankštinėmis daržovėmis; geriamasis vanduo ir natūralus mineralinis bei šaltinio vanduo.

6. Vaikų maitinimui mokyklose draudžiamos šios maisto produktų grupės: bulvių, kukurūzų ar kitokie traškučiai, kiti riebaluose virti, skrudinti ar spraginti gaminiai; saldainiai; šokoladas ir šokolado gaminiai; valgomieji ledai; pieno produktai ir konditerijos gaminiai su glajumi, glaistu, šokoladu ar kremu; kramtomoji guma; gazuoti gėrimai; energiniai gėrimai; nealkoholinis alus, sidras ir vynas; gėrimai ir maisto produktai, pagaminti iš (arba kurių sudėtyje yra) kavamedžio pupelių kavos ar jų ekstrakto; cikorijos, gilių ar grūdų gėrimai (kavos pakaitalai); kisieliai; sultinių, padažų koncentratai; padažai su spirgučiais; šaltai, karštai, mažai rūkyti mėsos gaminiai ir mėsos

gaminiai, kurių gamyboje buvo naudojamos rūkymo kvapiosios medžiagos (jie leidžiami bendrojo ugdymo įstaigose organizuojamų vasaros stovyklų metu ar sudarant maisto paketus į namus); rūkyta žuvis; konservuoti mėsos ir žuvies gaminiai (jie leidžiami bendrojo ugdymo įstaigose organizuojamų vasaros stovyklų metu ar sudarant maisto paketus į namus); strimelė, pagauta Baltijos jūroje; nepramoninės gamybos konservuoti gaminiai; mechaniškai atskirta mėsa, žuvis ir maisto produktai, į kurių sudėtį įeina mechaniškai atskirta mėsa ar žuvis; subproduktai ir jų gaminiai (išskyrus liežuvius ir kepenis); džiūvėsėliuose volioti ar džiūvėsėliais pabarstyti kepti mėsos, paukštienos ir žuvies gaminiai; maisto papildai; maisto produktai, pagaminti iš genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO), arba maisto produktai, į kurių sudėtį įeina GMO; maisto produktai, į kurių sudėtį įeina iš dalies hidrinti augaliniai riebalai.

7. Patiekalų gaminimo ir pateikimo reikalavimai:

7.1. patiekiamas šiltas maistas turi būti gaminamas ir patiekiamas tą pačią kalendorinę dieną. Šaldytus pusgaminius ar atvėsintą maistą nuo jų pagaminimo pateikti per 24 valandas kaip šiltą maistą leidžiama bendrojo ugdymo programas įgyvendinančiose įstaigose, kurių virtuvėse yra galimybės tik pašildyti maistą;

7.2. patiekiamas maistas turi būti kokybiškas ir įvairus;

7.3. pirmenybė teikiama maistines savybes tausojantiems patiekalų gamybos būdams. Maisto pervirimas, perkepimas, prideginimas draudžiamas;

7.4. gaminant maistą neturi būti naudojami prieskonių mišiniai, kurių sudėtyje yra maisto priedų;

7.5. kiekvieną dieną turi būti patiekta daržovių ir vaisių (rekomenduojama sezoninių, šviežių). Rekomenduojama, kad vaisiai būtų tiekami papildomo maitinimo metu;

7.6 kiekvieną dieną turi būti patiektas patiekalas iš augalinės kilmės maisto produktų. Bendrojo ugdymo programas vykdančiose įstaigose patiekalas iš augalinės kilmės maisto produktų patiekiamas pagal Tvarkos aprašo 36 punkto ir 37.1 papunkčio nuostatas;

7.7. rekomenduojama sriubą tiekti papildomo maitinimo metu;

7.8. daržovių (išskyrus bulves) ar vaisių garnyras turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 patiekalo svorio.

7.9. jei patiekalui gaminti naudojama malta mėsa ar žuvis ir virtuvėje yra sąlygos ją sumalti, ji turi būti malama patiekalo gaminimo dieną;

7.10. tas pats patiekalas neturi būti tiekiamas dažniau nei kartą per savaitę, išskyrus gėrimus, garnyrus ir šaltus užkandžius (reikalavimas netaikomas pritaikyto maitinimo valgiaraščiams);

7.11. karštas pietų patiekalas turi būti iš daug baltymų turinčių produktų (mėsa, paukštiena, žuvis, kiaušiniai, ankštinės daržovės, pienas ir pieno produktai) ir angliavandenių turinčių produktų. Su karštu patiekalu turi būti patiekiamas daržovių (išskyrus bulves) ar vaisių garnyras. Reikalavimas netaikomas patiekalams iš augalinės kilmės maisto produktų;

7.12. valgymo metu ant stalų neturi būti padėta druskos, cukraus, pipirų, garstyčių;

7.13. pienas ir kiti gėrimai vaikams neteikiami šalti, rekomenduojama temperatūra ne žemesnė kaip 15°C;

7.14. rekomenduojama, atsižvelgiant į sezoniskumą, keisti patiekalus ar jų žaliavas šviežiais (pvz., raugintų kopūstų sriubą į šviežių kopūstų sriubą, burokėlių sriubą į šaltibarščius ir pan.);

7.15. maistas turi būti patiekiamas estetiškai.

8. Draudžiama naudoti susidėvėjusius, ištrupėjusius, įskilusius, apdaužytus kraštais indus bei aliumininius įrankius ir indus. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas įgyvendinančiose įstaigose draudžiama naudoti vienkartinius įrankius.

9. Maitinimas organizuojamas pagal valgiaraščius, patvirtintus įstaigos vadovo ir suderintus su Šiaulių visuomenės sveikatos centro Joniškio skyriumi teisės aktų nustatyta tvarka.

II SKYRIUS

MOKINIŲ TEISĖ Į NEMOKAMĄ MAITINIMĄ

10. Mokiniai turi teisę:

10.1. į nemokamus pietus, jeigu vidutinės pajamos vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens per mėnesį yra mažesnės kaip 1,5 valstybės remiamų pajamų (toliau – VRP) dydžio;

10.2. į nemokamus pietus, jeigu vidutinės pajamos vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens per mėnesį yra mažesnės kaip 2 VRP dydžiai, atsižvelgiant į seniūnijos socialinio darbo organizatoriaus ar vyresniojo specialisto surašytą buities ir gyvenimo sąlygų patikrinimo aktą ir rekomendaciją dėl nemokamų pietų skyrimo:

10.2.1. kai vienas iš tėvų augina du ir daugiau mokyklinio amžiaus vaikus;

10.2.2. kai bendrai gyvenantys asmenys augina tris ir daugiau mokyklinio amžiaus vaikus;

10.3. į nemokamus pusryčius išskirtiniais atvejais, jei vidutinės pajamos vienam iš bendrai gyvenančių asmenų ar vieno gyvenančio asmens per mėnesį yra ne daugiau kaip 1 VRP dydžio, kai mokiniys (mokiniai) mokosi pagal bendrojo ugdymo (pradinio, pagrindinio, vidurinio ar specialiojo) programą;

10.4. į nemokamą maitinimą vasaros atostogų metu mokyklose organizuojamose dieninėse vasaros poilsio stovyklose, kai mokiniai atitinka šio skyriaus 10.1 ir 10.2 papunkčiuose nurodytas sąlygas“.

11. Mokiniui, turinčiam teisę gauti nemokamą maitinimą, nemokami pietūs (pusryčiai) ar maisto paketai direktoriaus sprendimu (įsakymu), kai tėvai prašo, gali būti atiduodami į namus tik tuo laikotarpiu, kai mokinio nėra pamokose dėl pateisinamų priežasčių (mokosi namuose, serga kitais atvejais), išskyrus atvejus, kai mokiniys gydomi stacionariose sveikatos priežiūros ar reabilitacijos įstaigose.

12. Mokiniais vietoj nemokamo maitinimo negali būti išmokami pinigai.

III SKYRIUS

MOKINIŲ NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

13. Nemokamas maitinimas mokiniams teikiamas gavus iš Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus informaciją apie priimtą sprendimą dėl socialinės paramos mokiniams gavimo gimnazijoje nuo kitos dienos iki mokslo metų pabaigos.

14. Gimnazijoje kasdien organizuojami pietūs, kurių metu sudarytos sąlygos visiems pavalgyti šilto maisto.

15. Mokiniai maitinami:

15.1. darbo dienomis;

15.2. pertraukų metu (1-2 klasės po 3 pamokų, 3-4 klasės po 4 pamokų) ir pamokų metu (jei laisva pamoka).

16. Nemokami pietūs organizuojami gimnazijoje mokslo metų dienomis. Poilsio, švenčių, atostogų dienomis per mokslo metus nemokami pietūs neorganizuojami, mokinio ligos atveju (jei mokiniys gydomi ligoninėje ar sanatorijoje) neteikiami.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS EKSTREMALIOSIOS SITUACIJOS, EKSTREMALIOJO ĮVYKIO IR (AR) KARANTINO METU

17. Ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu sustabdžius ugdymo organizavimo procesą gimnazijoje, nemokamą maitinimą gaunantiems mokiniams nemokamas maitinimas teikiamas aprūpinant juos maisto produktais.

18. Gimnazijos direktoriaus paskirti asmenys (socialinis pedagogas, klasės auklėtojai, valgyklos darbuotojai) atsakingi už nemokamo maitinimo gimnazijoje organizavimą ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu:

18.1. peržiūri ir patikslina mokinių, kuriems paskirtas nemokamas maitinimas gimnazijoje, sąrašus, papildomai nurodo mokinių gyvenamąsias vietas ir kontaktinius telefono numerius;

18.2. informuoja mokinio, kuriam paskirtas nemokamas maitinimas gimnazijoje, tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maitinimo organizavimo sąlygas ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu (pvz., galimybę gauti maisto daavinį);

18.3. mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) patvirtinus, kad pageidauja gauti maisto daavinį (jei ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu maitinimas organizuojamas išduodant maisto daavinius), sudaro mokinių, gausiančių maisto daavinius, sąrašus, papildomai informuoja, ar šeima turi galimybę atsiimti maisto daavinį gimnazijoje;

18.4. bendradarbiauja su maitinimo paslaugos teikėjais: kartu su visuomenės sveikatos priežiūros specialistu, dirbančiu gimnazijoje, koordinuoja maisto daavinio turinio atitiktį nustatytoms vidutinėms rekomenduojamoms paros normoms ir patvirtintą nemokamam maitinimui skiriamų lėšų sumą, aptaria maisto daavinių išdavimo periodiškumą; atsižvelgdami į Maisto veterinarijos tarnybos specialistų nurodymus ir rekomendacijas teikia pasiūlymus gimnazijos direktoriui, dėl maisto produktų pristatymo laiku ir maisto daavinių įvairovės;

18.5. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maisto daavinių išdavimą (jei ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu maitinimas organizuojamas išduodant maisto daavinius) pranešimu elektroniniame dienyne ir (ar) telefonu ar kitu būdu. Jeigu šeima neturi galimybės atsiimti maisto daavinio gimnazijoje, suderina maisto daavinių pristatymo į mokinio namus ar kitą vietą laiką. Koordinuoja informacijos dėl maisto daavinių išdavimo skelbimą gimnazijos interneto svetainėje;

18.6. periodiškai (kas savaitę) išduoda maisto daavinius mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ar mokiniams. Jeigu šeima neturi galimybės atsiimti maisto daavinį gimnazijoje, suderinę laiką su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), organizuoja maisto daavinio pristatymą į namus ar kitą iš anksto suderintą vietą gimnazijos mikroautobusu ar kitu būdu;

18.7. mokinių nemokamo maitinimo procese dalyvauja socialiniai darbuotojai, dirbantys su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis, ar atvejo vadybininkai, kurie bendradarbiauja su gimnazija sprenddami vaikų maitinimo klausimus, padeda organizuoti ir (ar) patys dalyvauja maisto daavinių dalijimo procese ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu, teikia siūlymus gimnazijai nemokamo maitinio organizavimo klausimais ir rūpinasi, kad maisto daaviniai mokiniams, augantiems socialinę riziką patiriančiose šeimose, būtų vartojami pagal paskirtį.

19. Maisto daavinius dalijantiems asmenims rekomenduojama laikytis šių taisyklių:

19.1. nuolat naudoti apsaugos priemonės (respiratorius, kaukes, veido skydelius, vienkartinės pirštines ir dezinfekcinį skystį);

19.2. dalijimo metu nerekomenduojama maisto daavinius dėti į atsineštus maišelius ar indus. Maisto daaviniai turėtų būti iš anksto supakuoti ir paruošti išsinešti;

19.3. ne rečiau kaip kas 2 val. kruopščiai plauti rankas šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu ir dezinfekuoti jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis;

19.4. dalijimo vietoje dažniausiai liečiami paviršiai (durų rankenos, paviršiai, ant kurių dedami maisto produktai, ir t. t.) dažniau nei įprastai turi būti valomi ne tik drėgnu būdu, bet ir dezinfekcinėmis priemonėmis;

19.5. jeigu įmanoma, maisto daavinius, iš anksto suderinus su gavėjais, į namus pristatyti paliekant juos prie gavėjų durų. Jeigu maisto daavinių į namus pristatyti neįmanoma, esant galimybei ir palankioms oro sąlygoms vengti maisto daavinius dalyti patalpose. Tam tikslui lauke reikėtų pastatyti stalus ir ant jų sudėti maišelius su maisto daaviniais, kuriuos tėvai (globėjai) ar pilnamečiai mokiniai galėtų pasiimti;

19.6. kitų taisyklių, ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ar karantino metu nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais ar Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimais.

V SKYRIUS

TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

20. Gimnazijoje nemokamas maitinimas organizuojamas pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos patvirtintą Rizikos veiksnių analizės svarbių valdymo taškų sistemą.

21. Gimnazijos direktorius:

21.1. įsakymu skiria darbuotoją, atsakingą už mokinių nemokamo maitinimo organizavimą ir apskaitą gimnazijoje (toliau – atsakingas darbuotojas), nustato jo funkcijas, nustato nemokamo maitinimo organizavimo gimnazijoje, namuose (ligos ir kt. atvejais) tvarką, kurioje gali būti numatytas mokinių nemokamas maitinimas poilsio, švenčių ir atostogų dienomis per mokslo metus;

21.2. atsako už mokinių nemokamą maitinimą gimnazijoje;

21.3. atsako už valstybės biudžeto lėšų, skiriamų nemokamam maitinimui, tikslingą panaudojimą ir apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka.

22. Asmuo, atsakingas už nemokamą maitinimą:

22.1. informuoja klasių vadovus apie nemokamo maitinimo skyrimą mokiniui (ne vėliau, kaip per 2 darbo dienas);

22.2. kiekvieno mėnesio pirmą darbo dieną išdalina talonus klasių auklėtojams;

22.3. kas dieną pildo mokinių nemokamo maitinimo registravimo žurnalą SPIS;

22.4. teikia Socialinės paramos ir sveikatos skyriui informaciją apie mokinius, išvykusius mokytis į kitas įstaigas;

22.5. iki kiekvieno mėnesio 5 d., Socialinės paramos ir sveikatos skyriui pateikia užpildytą praėjusio mėnesio mokinių nemokamo maitinimo registravimo žurnalo kopiją, patvirtintą lydraščiu.

23. Klasių auklėtojai atsakingi:

23.1. pirmą mėnesio darbo dieną paima iš asmens, atsakingo už nemokamą maitinimą, nemokamo maitinimo talonus už einamąjį mėnesį ir išdalina auklėtiniams;

23.2. nesant mokinio mokykloje, saugo nemokamo maitinimo talonus. Mokiniui atėjus į mokyklą tą pačią dieną atiduoda talonus;

23.3. informuoja asmenį, atsakingą už nemokamą maitinimą, apie mokinio gydymąsi stacionarioje gydymo įstaigoje (ligoninėje ir sanatorijoje).

24. Gimnazijos buhalteris:

tvarko mokinių nemokamo maitinimo lėšų apskaitą ir einamųjų metų ketvirčiui pasibaigus – iki kito mėnesio 10 dienos savivaldybės administracijai teikia nustatytos formos ketvirtinę ir nemokamo maitinimo išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitą, metams pasibaigus – iki kito mėnesio 10 dienos nemokamo maitinimo išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitą.

25. Gimnazijos valgyklos atsakingas darbuotojas:

25.1. nemokamą maitinimą išduoda už einamąją dieną, tik mokiniui, kuriam priklauso nemokamas maitinimas ir kuris pateikia išduotą nemokamo maitinimo taloną;

25.2. valgykloje, matomoje vietoje, skelbia einamosios dienos valgiaraštį;

25.3. patiekalus nemokamiems pietums patiekia pagal valgiaraštį;

25.4. kalendorinio mėnesio paskutinę darbo dieną sutvarko apskaitą, pateikia ją derinti buhalteriiui.

26. Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą mokykloje, vertina vaikų maitinimo organizavimo atitiktį Tvarkos aprašo reikalavimams ir atitinkamos savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus nustatyta tvarka. Nustatęs neatitikimų, nedelsdamas raštu apie tai informuoja įstaigos vadovą. Nepašalinus neatitikimų per tą pačią dieną, visuomenės sveikatos specialistas apie tai praneša teritorinei Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai.

VI SKYRIUS

MOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

27. Teikiant mokamo maitinimo paslaugą mokiniams ir kitiems gimnazijos bendruomenės nariams sudaroma galimybė laisvai pasirinkti gimnazijos valgykloje pagamintus maisto

produktus (patiekalus) pagal tos dienos valgiaraštį, kuriame nurodomi patiekiami patiekalai, jų kiekiai gramais ir kaina eurai.

28. Gimnazijos valgykloje bufetas neveikia, tačiau mokiniams ir kitiems gimnazijos bendruomenės nariams pagal jų individualius poreikius sudaroma galimybė nusipirkti į tos dienos valgiaraštį įtrauktų užkandžių, gėrimų, vaisių ir kitos produkcijos pagal mokinių maitinimui rekomenduojamų produktų sąrašą.

29. Gimnazijos valgykloje matomoje vietoje skelbiama:

a. einamosios dienos valgiaraščiai (nurodant visus patiekalus, gėrimus ir užkandžius);

b. maisto pasirinkimo piramidės, maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ plakatai ar kita sveiką mitybą skatinanti informacija;

c. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Joniškio skyriaus (toliau - Joniškio valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba) nemokamos telefono linijos numeris (skambinti maitinimo organizavimo klausimais).

30. Tvarkos aprašai ir valgiaraščiai skelbiami gimnazijos interneto svetainėje.

31. Mokinių maitinimo valgiaraščiai yra sudaromi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos rekomenduojamas paros energijos ir maistinių medžiagų normas mokiniams bei į mokinių buvimo įstaigoje trukmę. Valgiaraščių energinė ir maistinė vertė nuo normų gali nukrypti ne daugiau nei penkiais procentais.

32. Valgiaraščiai turi būti suderinti su maisto ir veterinarijos tarnyba bei patvirtinti vadovo parašu. Valgiaraštis turi būti aiškus (nurodytos tikslios patiekalų ar maisto produktų išėigos, be braukymų ar taisymų).

33. Tris kartus per mėnesį, t. y. kiekvieną dešimtadienį, vyr. virėja sudaro sunaudotų maisto produktų rejestrą ir prekinę apyskaitą pagal kuriuos buhalterija nurašo sunaudotus maisto produktus. Pasibaigus mėnesiui buhalterija sudaro suminį maisto produktų įsigijimo žiniaraštį pagal kiekvieną tiekėją ir suminį nurašymo aktą. Pasibaigus metams šie dokumentai pagal sekretorės sudarytą dokumentacijos planą ir terminus yra saugomi archyve (elektroninė ataskaitų versija saugoma kompiuterinėje programoje LABIS arba FABIS).

34. Maisto produktų galiojimo terminus ir jų saugą užtikrina gimnazijos valgyklos vyriausioji virėja.

35. Mokamo maitinimo paslaugos kaina nustatoma prie atlyginimo už maisto produktus (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokestį) priskaičiuojant Joniškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatyto atkainio dydį už patiekalo gamybą arba gatavo produkto pateikimo ir apdorojimo sąnaudas.

36. Gimnazijoje vykdomų stovyklų ir kitų ilgalaikių programų (švenčių, konkursų, varžybų ir kitų renginių) bei įgyvendinamų projektinių veiklų metu mokamo maitinimo paslaugos šių renginių dalyviams bei svečiams gali būti teikiamos ir ne darbo dienomis.

37. Už mokamo maitinimo paslaugą atsiskaitoma grynaisiais pinigais arba banko mokėjimo kortele. Kasos operacijų ir grynųjų pinigų apskaitą vykdo buhalterė.

38. Grynieji pinigai priimami ir jų apskaita tvarkoma vadovaujantis Joniškio „Aušros“ gimnazijos patvirtintu grynųjų pinigų apskaitos tvarkos aprašu.

VII SKYRIUS SĄVOKOS IR JŲ APIBRĖŽTYS

39. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

a. **Cukrūs** – monosacharidai ir disacharidai, esantys maisto produkte.

b. **Greitai gendantis maisto produktas** – šviežias, atvėsintas arba sušaldytas maisto produktas, kuriam laikyti ir vežti reikalinga tam tikra temperatūra, kurioje jis išlieka saugus vartoti.

c. **Iš dalies hidrinti** (iš dalies sukietinti, iš dalies hidrogenizuoti) **augaliniai riebalai** – skysti augaliniai aliejai, hidrinimo proceso metu paversti pusiau kietais.

d. **Patiekalas** – paprastai vienoje lėkštėje patiekiamas vartoti šaltas ar šiltas maistas.

e. **Pridėtiniai cukrūs** – gėrimo ar patiekalo gamybos metu įdėta sacharozė, fruktozė, gliukozė, gliukozės sirupas, fruktozės sirupas, gliukozės-fruktozės sirupas ir kitų formų monosacharidai ir disacharidai, taip pat cukrūs, esantys įdėtame meduje, sirupuose, vaisių sultyse ir vaisių sulčių koncentratuose.

f. **Pritaikytas maitinimas** – maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtų, asmens individualių maisto medžiagų ir energijos poreikių patenkinimą, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo.

g. **Šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +68 °C temperatūroje.

h. **Tausojantis patiekalas** – maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvekciniame krosnelėje, keptas įvyniojus popieriuje ar folijoje. Tausojantiems patiekalams nepriskiriami tarkuotų bulvių patiekalai.

i. **Šaltas užkandis** – maisto produktas ar šaltas patiekalas, neįtrauktas į valgiaraštį.

j. **Valgiaraštis** – patiekiamų vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

k. Kitos sąvokos atitinka 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 14) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 853/2004), Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakyme Nr. V-714 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 124:2014 „Vaikų socialinės globos įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakyme Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 13 d. įsakyme Nr. V-432 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 17:2016 „Maisto papildai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakyme Nr. V-765 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. sausio 22 d. įsakyme Nr. V-50 „Dėl Maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ (toliau – „Rakto skylutė“) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1999 m. liepos 1 d. įsakyme Nr. 288 „Dėl Privalomųjų kakavos ir šokolado produktų kokybės reikalavimų“ ir Tvarkos aprašo 4 priede išvardytuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

VIII SKYRIUS MOKINIŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO VIDAUS KONTROLĖ

40. Už maitinimo organizavimo patalpų (gamybinės patalpos) higienos reikalavimų užtikrinimą atsako gimnazijos vyr. virėja.

41. Maisto kokybės kontrolę atlieka Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

42. Joniškio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotoja kontroliuoja maitinimo organizavimą ir vykdo maitinimo organizavimo procesų priežiūrą:

a. vertina gimnazijos maitinimo aplinkos, higienos ir jos saugumo, tiekiamų patiekalų kokybę, periodiškai atlikdami konsultacinius vizitus.

b. teikia gimnazijai maitinimo organizavimo rekomendacijas ir nurodymus.

43. Siekiant užtikrinti saugius mokinių judėjimo srautus, gimnazijos valgykloje procesą kontroliuoja budintis mokytojas.

44. Sutartyse numatytą maisto produktų kainų kontrolę atlieka vyr. virėja ir buhalterė.

45. Nemokamo ir mokamo maitinimo dokumentų kontrolė atliekama vadovaujantis Joniškio „Aušros“ gimnazijos direktoriaus patvirtinta vidaus kontrolės politika.

46. Pasikeitus maisto produktų kainoms, patiekalų kalkuliacines korteles perskaičiuoti sekančią dieną ir teikti įstaigos vadovui peržiūrėti bei patvirtinti.

47. Pagal patvirtintas patiekalų kalkuliacines korteles pakeičiamos parduodamų patiekalų kainos valgiaraščiuose ir valgiaraščiai teikiami vadovui peržiūrėti ir patvirtinti.

48. Gimnazijos direktorius atsako už tai, kad nustatyti maitinimo organizavimo trūkumai būtų pašalinti kuo skubiau, o vykdant maitinimo organizavimą būtų laikomasi maitinimo organizavimo tvarkos aprašo nuostatų.

IX SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

49. Maisto priedų, kurių neturi būti vaikams maitinti tiekiamuose maisto produktuose, sąrašas:

49.1. Dažikliai:

E 102	tartrazinas;
E 104	chinolino geltonasis;
E 110	saulėlydžio geltonasis FCF, apelsinų geltonasis S;
E 120	košenilis, karmino rūgštis, karminas;
E 122	azorubinas, karmosinas;
E 123	amarantas;
E 124	ponso 4R, košenilis raudonasis A;
E 127	eritrozinas;
E 129	alura raudonasis AC;
E 131	patentuotas mėlynasis V;
E 132	indigotinas, indigokarminas;
E 133	briliantinis mėlynasis FCF;
E 142	žaliasis S;
E 151	briliantinis juodasis BN;
E 155	rudasis HT;
E 180	litolrubinas BK.

49.2. Konservantai ir antioksidantai:

E 200	sorbo rūgštis;
E 202	kalio sorbatas;
E 203	kalcio sorbatas;
E 210	benzenkarboksirūgštis;
E 211	natrio benzoatas;
E 212	kalio benzoatas;
E 213	kalcio benzoatas;
E 220–228	sieros dioksidas ir sulfitai.

49.3. Saldikliai:

E 950	acesulfamas K;
E 951	aspartamas;

E 952	ciklamatai;
E 954	sacharinai;
E 955	sukralozė;
E 957	taumatinas;
E 959	neohesperidinas DC;
E 960	steviolio glikozidai;
E 961	neotamas;
E 962	aspartamo-acesulfamo druska;
E 969	advantamas.

49.4. Aromato ir skonio stiprikliai:

E 620	glutamo rūgštis;
E 621	mononatrio glutamatas;
E 622	monokalio glutamatas;
E 623	kalcio glutamatas;
E 624	monoamonio glutamatas;
E 625	magnio glutamatas;
E 626	guanilo rūgštis;
E 627	dinatrio guanilatas;
E 628	dikalio guanilatas;
E 629	kalcio guanilatas;
E 630	inozino rūgštis;
E 631	dinatrio inozinatas;
E 632	dikalio inozinatas;
E 633	kalcio inozinatas;
E 634	kalcio 5'-ribonukleotidai;
E 635	dinatrio 5'-ribonukleotidai.

50. Ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu sustabdžius ugdymo organizavimo procesą gimnazijoje, mokamas maitinimas neteikiamas.

51. Joniškio „Aušros“ gimnazijos mokinių nemokamo ir mokamo maitinimo organizavimo tvarką keičia ar naikina mokyklos direktorius.
